

UTM – decorată cu medalia „European Quality”

(Oxford, Marea Britanie, 2010)

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Țara nu se poate ridica decât prin ingineri

Anul XVII. №5 (163) Mai 2014. Ediție lunară. 8 pagini.

Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei

www.utm.md/mesager; e-mail: romanciuc.marina@gmail.com

28 aprilie 2014 –
zi istorică pentru
Republica Moldova,
prima fără vize în UE!

(rubrică susținută în pag. 4-5)

Ziua Europei sărbătorită la UTM

Studentii și-au etalat lucrările la Expoziția „Creația deschide Universul”

Pe 8 mai 2014, în somptuosul edificiu al Centrului de Excelență al UTM din campusul Râșcani a fost inaugurată a III-a ediție a Expoziției lucrărilor studențești „Creația deschide Universul”, dedicată Zilei Europei și prilejuită de apropiatul jubileu de 50 de ani al UTM.

Concomitent s-a produs și tradiționalul eveniment al Ușilor Deschise (în reluare, primul având loc în aprilie 2014), pentru elevii claselor absolvente din școli, licee, colegii, dornici să descopere fascinantul univers al ingineriei, pe care UTM îi așteaptă la Admiterea-2014.

La festivitatea de inaugurare a celor două manifestări ne-au onorat cu prezența Prim-ministrul RM – Iurie Leancă, ministrul Educației – Maia Sandu, ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare – Vasile Bumacov, prim-vicepreședintele AȘM – Ion Tighineanu, președintele CNA – Valeriu Canțer, vicedirector general al AGEPI – Svetlana Munteanu, precum și reprezentanți ai agenților economici, între care directorul general și directorul tehnic al ÎS „Radiocomunicații” – Mihail Iacob și Veaceslav Pascal, directorul companiei de construcții „Dansicons” – Iurie Dârda, DHS al UTM, autorul mai multor blocuri de locuit din orașul UTM din campusul Râșcani și al impozantului edificiu al Centrului de Excelență, care a găzduit evenimentul. Oaspeții au avut ocazia de a se familiariza cu cele mai noi realizări și inovații ingineresti ale studenților, masteranzilor, doctoranzilor și profesorilor UTM în domeniile design interior, industrial, vestimentar, poligrafic, arhitectură, energetică, mecanică, electronică și telecomunicații, construcția de mașini, construcții civile, transporturi etc.

Manifestarea a fost deschisă cu un mesaj de salut de către rectorul UTM, acad. Ion Bostan.

Invitat la tribună, Premierul Iurie Leancă a felicitat corpul profesoral al UTM pentru meritele și realizările universității, dar și pentru ingeniozitatea de care au dat dovadă în fabricarea primului satelit autohton – microsatelitul „Republica Moldova”: „UTM este un furnizor de specialiști de înaltă calificare, compatibili pe piața internațională a muncii. O confirmă lucrările create de studenții dumneavoastră, expuse azi”.

Șeful Executivului și-a exprimat bucuria pentru faptul că expoziția este dedicată sărbătoririi Zilei Europei în țara noastră și le-a vorbit studenților despre faptul că odată cu anularea vizelor în UE, din 28 aprilie, vor putea interacționa mai ușor cu semenii de la universitățile din Vest, participa la evenimentele științifice sau crea echipe comune de cercetare.

Premierul s-a adresat și liceenilor veniți la Ușile Deschise: „Important este să vă axați pe studii, să luați decizii corecte, iar noi vom face tot posibilul să vă asigurăm studii de calitate”.

Ministrul Educației, Maia Sandu, i-a felicitat pe studenți pentru creațiile lor, declarând că RM are nevoie de oameni creativi: „Mă bucur să sărbătoresc împreună cu dumneavoastră creativitatea și apropierea RM de UE. Universitatea de tip european înseamnă, în primul rând, un mediu democratic unde cadrele didactice și studenții participă în procesul de luare a deciziilor, unde interesul studentului ca beneficiar de servicii educaționale e pe primul loc și unde performanța academică stă în capul mesei. Într-o asemenea instituție e mult mai ușor să crești atractivitatea și interesul față de procesul de studii. Pentru mediul universitar integrarea europeană înseamnă diplome recunoscute la nivel european, lucru foarte important pentru cei care vor să-și continue studiile în afara țării, dar și pentru cei care vor să lucreze în companii străine în Moldova sau altundeva în lume. În acest scop, Guvernul creează Agenția Națională de Asigurare a Calității în învățământul profesional, care va evalua programele instituțiilor de învățământ superior și va acredita doar instituțiile care corespund standardelor europene. Atunci vom reuși

să creștem credibilitatea diplomelor moldovenești”.

Și Svetlana Munteanu, vicedirectorul general al AGEPI, a apreciat realizările studenților UTM: „Faptul că această expoziție s-a deschis anume azi, de Ziua Europei, este probabil cel mai frumos omagiu adus acestei zile de către tineret studios. UTM are realizări frumoase în domeniul proprietății intelectuale, iar AGEPI este dispusă să ofere protecție creațiilor intelectuale”.

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov, s-a referit la relațiile de conlucrare a agricultorilor cu UTM în reutilizarea tehnică a agriculturii și industriei de procesare, îndemnându-i pe studenți, viitori ingineri, să se implice mai activ în activitățile de producere la sat. Demnitarul le-a sugerat tinerilor să manifeste mai mult spirit inovativ în promovarea mecanizării celui mai important domeniu al economiei naționale. În altă ordine de idei, ministrul a specificat necesitatea susținerii de către tineri a parcursului european al țării noastre, aceasta fiind o condiție esențială pentru asigurarea unui viitor sigur și prosper al tinerii generații.

(Urmare în pag. 3)

Concurs studențesc internațional

„Ingineria Sistemelor Microelectronice - Sergiu Rădăuțan”

Pe 23 mai 2014 la UTM a avut loc Concursul studențesc internațional „Ingineria Sistemelor Microelectronice - Sergiu Rădăuțan”, ediția a IV-a, dedicată semicentenarului UTM. Organizator: Catedra Microelectronice și inginerie biomedicală (șef – Victor Șontea, prof. univ., dr.). Au participat 22 de echipe (50 studenți), inclusiv 7 din România, în frunte cu dl Călin Corciovă, profesor

la Facultatea de Bioinginerie Medicală, Universitatea de Medicină și Farmacie, Iași.

Echipele au demonstrat aplicații în domeniile: electronică, circuite programabile, dispozitive semiconductoare, sisteme cu microcontrolere, dispozitive biomedicale. După prezentarea teoretică a urmat demonstrarea funcționalității dispozitivelor. Paralel, studenții din

România au făcut și „descoperirea” grandioasei Expoziții a lucrărilor studențești „Creația deschide Universul”.

La eveniment au participat reprezentanți ai UTM, AȘM și firmelor de profil din RM, prezența lor fiind stimulatorie pe linia aprofundării cercetărilor tehnico-științifice și a legăturii intrinseci dintre UTM și mediul economic.

(Urmare în pag. 3)

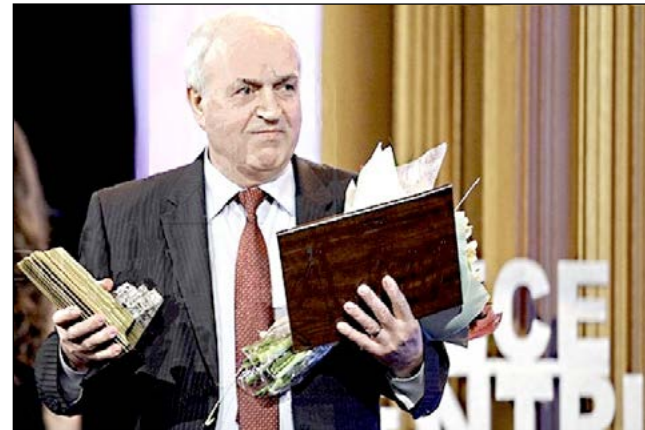
Gala „10 pentru Moldova”

Acad. Ion Bostan – „Omul de știință al anului 2014”

În cadrul galei „10 pentru Moldova”, organizată pe 7 aprilie 2014 de postul Publica TV, a fost premiată excelența în zece domenii, telespectatorii fiind cei care, în baza unui sondaj de opinie realizat la nivel național, au desemnat elitele națiunii.

Rectorul UTM, acad. Ion Bostan, a fost desemnat câștigător la categoria „Omul de știință al anului”. Iurie Leancă a primit trofeul „Politicianul anului”. Iar dintre miniștri,

s-a evidențiat șefa diplomatiei moldovenești, **Natalia Gherman**. Premiul „Prietenul Moldovei” i-a revenit comisarului european pentru extindere, **Stefan Fule**. **Igor Boțan** – laureat la categoria „Analisti politici”, **Anatol Stati** – „Om de afaceri”, **Nicolae Botgros** – „Interpretul anului”, **Eugen Doga** – „Om de cultură”, **Constantin Țuțu** – „Sportivul anului”, **Veaceslav Balacci** – „Bloggerul anului”.

Târgul locurilor de muncă UTM – 2014

Pe 30 mai 2014 la Centrul de Excelență al UTM s-a desfășurat ediția a IX-a Târgului locurilor de muncă. Au participat reprezentanți ai 95 de întreprinderi – mai multe ca anul trecut. Și locuri de muncă au fost oferite mai multe. Dar studenți – mai puțini. De ce?

Situația a fost analizată la „masa rotundă” cu participarea agenților economici. S-a găsit că perioada lunii mai nu este tocmai potrivită: studenții anului de absolvire se află în verva scrierii proiectelor, dar și a pregătirii pentru examenul de licență – un volum de pregătire foarte mare. De aici și participarea redusă la Târg.

„Masa rotundă” a propus două perioade pentru desfășurarea Târgului: noiembrie-decembrie sau septembrie-octombrie. S-a invocat însă contraargumentul intervalului prea lung până la finele anului universitar – agenții economici nu ar putea „aștepta” atât. Dar, întrucât UTM are nevoie de locuri de practică, anume în aceste perioade agenții economici își pot coopta studenții la cerințele producției. S-ar putea deci ca în septembrie-octombrie sau noiembrie-decembrie să se organizeze un Târg al locurilor de practică. Noua situație le-ar putea permite agenților econo-

mici să-și găsească viitorii specialiști la finele anului universitar – în iulie-august. Iar studenții, în postură de stagiaari, ar cunoaște „pe viu” întreprinderea ca să-și facă alegerea cu mai multă certitudine. Totodată, va cădea și „faimoasa” cerință față de absolvenți – „Aveți experiență de muncă în domeniu?!”

Agenții economici și reprezentanții UTM au convenit ca pregătirea tinerilor ingineri să devină o cauză comună: specialiștii din mediul economic să intre tot mai adânc în atmosfera instructivă a facultăților/catedrelor, să predea cursuri, să organizeze lucrări de laborator cu specificul tehnologiilor moderne. În acest sens un bun exemplu demonstrează Facultatea CIM (decan – dl **Ion Balmuș**, dr., conf., dr.), unde firme ca „Endava”, „Trimetrica”, „Allied Testing” lucrează cu studenții în acest sens.

Un alt aspect important: profesori de la catedre trec și ei anumite „stagii de practică la întreprinderi”. Acest fenomen foarte necesar trebuie să-și extindă amploarea, cuprinzând toate catedrele de specialitate, astfel ca relația UTM-mediul economic să devină un element esențial în pregătirea noilor cadre pentru economia națională.

Senat

Noua componentă a Senatului UTM pentru mandatul 2014-2019

După cinci ani de mandat (2009-2014) Senatul UTM și-a ales organele de conducere și componența nominală pentru următorii cinci ani.

Senatul este organul suprem al UTM, aprobă actele normative de ordin intern; examinează structura și personalul-limită al universității; întreprinde măsuri de optimizare a acestora; alege rectorul, profesorii universitari, conferențiarii universitari, decanii, șefii de catedre; aprobă planurile de învățământ și eventualele modificări, de comun acord cu Ministerul Educației; examinează anual și aprobă raportul rectorului cu privire la activitatea universității.

Conducerea executivă supremă în instituția de învățământ superior este realizată de rector, care se alege de către Senat pe un termen de 5 ani. Rectorul (care este concomitent și președintele Senatului), vicerectorii, șefii unor subdiviziuni structurale intră în componența Senatului din oficiu.

Alegerile în noul Senat UTM s-au desfășurat pe parcursul a 15 zile după anunțarea acestora. În perioada 26 martie 2014 – 4 aprilie 2014 în cadrul facultăților și subdiviziunilor s-au desfășurat adunări generale ale colectivelor sau reprezentanților colectivelor, după caz, pentru alegerea membrilor Senatului. Alegerile au fost organizate prin vot deschis sau închis.

În ședința din 6 mai 2014, președintele Comisiei electorale, dl Petru Todos, prof. univ., dr., a expus rezultatele alegerilor, citind nominal membrii noii componente a Senatului UTM – în total 101 persoane.

COTELE DE REPREZENTANȚĂ PENTRU FIECARE FACULTATE ȘI SUBDIVIZIUNE au fost calculate în funcție de numărul de posturi didactice și angajați pe baza raportului următor: corpul didactico-științific – 70%; studenți/doc-toranzii – 20%; personal auxiliar – 10%.

SEMNE CARACTERISTICE ALE NOII COMPONENTE A SENATULUI: femei – 28%; bărbați – 73%; cadre didactice – 75%, inclusiv cu titlu științific: 1 academician, 8 doctori habilitați, 49 doctori în știință, cu titlu didactico-științific: 10 profesori universitari, 57 conferențiar universitari, 8 lectori superiori;

studenți – 20, inclusiv 5 doctoranzi; rector/prorectori – 1/5; decani – 10; șefi catedră – 32; vârsta medie: inclusiv studenți – 46 ani, exclusiv studenți – 52 ani; decan de vârstă – Valentin Amariei (72 ani); cel mai tânăr senator-student – Nicușor Chiciuc – 19 ani.

REPARTIZAREA PE GRUPE DE VÂRSTĂ: 19-29 ani – 19 persoane; 30-39 ani – 13; 40-49 – 21; 50-59 – 24; 60-69 ani – 16; 70 ani și mai mult – 5 persoane; vârstă pensionară – 18 persoane, inclusiv 3 femei.

9 COMISII PERMANENTE: Comisia de concurs (Albu Svetlana – șef Cat. EMI, FCGC, dr., conf. univ.; Andronic Sergiu – decan FIMET, dr., conf. univ.; Balmuș Ion – decan FCIM, dr., conf. univ.; Bernic Mircea – șef Cat. UTI, FIMT, dr. hab., conf. univ.; Bulgaru Valentina – decan FIU, dr., conf. univ.; Cartofeanu Vasile – decan FIMT, dr., conf. univ.; Lungu Valeriu – decan FUA, dr., conf. univ.; Macari Artur – șef Cat. TPA, FT-MIA, dr., conf. univ.; Mămăligă Vasile – decan FIEB, dr., conf. univ.; Mamolea Rodion – student, gr. IMC-1109, FCGC; Mogoreanu Nicolae – șef DRUSRP, FE, dr., conf. univ.; Nistiriuc Pavel – șef Cat. SRCO, FIMET, dr., conf. univ.; Nucă Ilie – șef Cat. EMM, FE, dr., conf. univ.; Pogora Victor – decan FE, dr., conf. univ.; Reșitca Vladislav – decan FT-MIA, dr., conf. univ.; Rusu Ion – șef Cat. TMEC, FUA, dr. hab., conf. univ.; Șonțea Victor – șef Cat. MDS, FCIM, dr., prof. univ.; Toca Alexei – decan FIMCM, dr., conf. univ.; Todos Petru – prim-prorector, dr., prof. univ.; Toporeț Victor – decan FCGC, dr., conf. univ.; Vascan Grigore – șef Cat. EMC, FIEB, dr., conf. univ.); **Comisia educație și asigurarea calității** (Bugaian Larisa – prorector, dr. hab., prof. univ.; Caraman Ina – studentă, gr. IMC-131, FE; Cazac Viorica – șef Cat. DTP, FIU, dr., conf. univ.; Chiciuc Andrei – șef DMC, dr., conf. univ.; Chirsanova Aurica – dir. Filiera FFT, FT-MIA, dr., conf. univ.; Ciiorba Dumitru – Cat. ATI, FCIM, I.s.; Cipilenco Natalia – studentă, gr. C-121, FIEB; Nemerenco Lucreția – prodecan FIMET, dr., conf.; Subotin Iurie – Cat. Chimie, prodec. FT-MIA, dr., conf. univ.; Todos Petru – prim-prorector, dr., prof. univ.); **Comisia cercetare științifică, creativitate studențească** (Bostan Viorel – Cat. ATI, FCIM, dr. hab.,

conf. univ.; Bugaian Larisa – prorector, dr. hab., prof. univ.; Dohotaru Leonid – șef Cat. Matemat., FIMT, dr., conf. univ.; Dorogan Valerian – prorector, dr. hab., prof. univ.; Dulgheru Valeriu – șef Cat. TMOM, FIMCM, dr. hab., prof. univ.; Grițco Roman – Cat. RC, FIMET, I.s.; Lupan Oleg – Cat. MIB, FCIM, dr. hab., conf. univ.; Manoli Ilie – șef Cat. ITT, FIMT, dr., conf. univ.; Stahi Diana – studentă, gr. ARH-133, FUA; Țilsincaia Iana – studentă, gr. FFT-121, FT-MIA; Zaporojan Sergiu – șef DIȘDT, dr., conf. univ.); **Comisia buget, finanțe și optimizarea resurselor** (Beiu Ilie – doctorand, FIMT; Chilari Oleg – Cat. ACGV, FUA, I. s.; Covaci Sergiu – șef SC-SAT, SAG; Dohmilă Iurie – șef Cat. TC, FCGC, dr., conf. univ.; Gârlea Svetlana – șef DFEC; Gulco Veaceslav – dir. CITA „Etalon”; Iftodi Dan – student, gr. C-111, FCIM; Mămăligă Vasile – decan FIEB, dr., conf. univ.; Spănu Pavel – prorector SAG; Stratan Zinaida – dir. Biblioteca; Șușu Aliona – studentă, gr. EI-1211, FCGC); **Comisia cooperare și parteneriat** (Amariei Valentin – prorector, dr., conf. univ.; Andronic Silvia – doctorandă, FCIM; Ciobanu Nicolae – șef Cat. CA, FUA, dr., conf. univ.; Ciolci Rafael – șef Cat. EMI, FIEB, dr., conf. univ.; Dântu Sergiu – șef Cat. GDD, FIMT, dr., conf. univ.; Lucinschi Tatiana – șef DCI; Tumanov Elena – studentă,

gr. C-133, FCIM; Țuleanu Constantin – șef Cat. ACGV, FUA, dr., conf. univ.; Văculenco Maxim – Catedra DIP, FIMCM, dr., conf. univ.; Vengher Dumitru – dir. Colegiul Tehnic); **Comisia probleme sociale, activități extracurriculare ale studenților** (Alexei Anatol – preș. com. sind. stud., I.s.; Boaghi Eugenia – doctorandă, FT-MIA; Pocaznoi Ion – preș. com. sind. colab., dr., conf. univ.; Popușoi Anatol – șef Cat. Ed. Fizică, FE, dr., conf. univ.; Porcescu Gavril – student, gr. IS-CER, FIMCM; Pricop Ana – studentă, gr. DIN-111, FUA; Sârghii Vadim – student, gr. IME-131, FE; Spănu Pavel – prorector SAG; Țurcanu Dinu – Catedra SRCO, FIMET, I.s.; Zestrea Petru – Catedra CA, FUA, I.s.); **Comisia pentru decernarea premiilor** (Balan Mihail – student, gr. MAIA-111, FIMT; Bejan Sergiu – șef Cat. CFDP, FUA, I.s.; Braga Mihail – șef Cat. ȘSU, FCIM, dr., conf. univ.; Carpov Aurelia – Cat. Arhitectură, FUA, dr., conf. univ.; Grunzu Tatiana – Cat. TEM, FIEB, dr., conf. univ.; Iov Vasile – doctorand FIMET; Musteață Elena – șef Cat. DV, FIU, I.s.; Nistor-Lopatenco Livia – șef Cat. GCG, FCGC, dr., conf. univ.; Podborschi Valeriu – șef Cat. DIP, FIMCM, conf. univ.; Stratan Ion – șef Cat. EE, dr., prof. univ.); **Comisia disciplină, integritate, etică** (Bălănuță Anatol – șef Cat. Enologie, FT-MIA, dr., prof. univ.; Beșliu

Victor – Cat. ATI, FCIM, dr., prof. univ.; Bănzari Andrei – doctorand, FUA; Bobicev Victoria – Cat. IA, FCIM, dr., conf. univ.; Mogoreanu Nicolae – șef DRUSRP, dr., conf. univ.; Moraru Vasile – Cat. IA, FCIM, dr., conf. univ.; Negru Alexandru – student, gr. SOE-131, FIMET; Rusu Spiridon – Catedra Fizică, FIMET, dr., conf. univ.; Secrieru Nicolae – șef DISTI, dr., conf. univ.; Taranenco Anatol – șef Cat. CMC, FCGC, dr., conf. univ.; Ungureanu Ludmila – șef Cat. Limbi Mod., FT-MIA, dr., conf. univ.); **Comisia control a îndeplinirii hotărârilor Senatului** (Ababii Victor – Cat. Calculatoare, FCIM, dr., conf. univ.; Ceban Victor – șef Cat. IMT, FIMT, dr., conf. univ.; Cervinscaia Nadejda – studentă, gr. DTP-121, FIU; Chiciuc Nicușor – student, gr. FAF-131, FCIM; Ciupercă Rodion – Cat. TCM, FIMCM, dr., conf. univ.; Cojuhari Elena – Cat. Matematica, FIMT, dr., conf. univ.; Hlucsov Viorica – Cat. TME, FE, dr., conf. univ.; Ioneț Ion – șef Cat. EMEIA, FUA, dr., conf. univ.; Olaru Efim – șef Cat. SAV, FCGC, dr., conf. univ.; Sobor Ion – secr. șt., FE, dr., conf. univ.).

Îi dorim noului Senat putere de muncă pentru a conduce succesele UTM spre noi înălțimi în mandatul său pentru următorii cinci ani (2014-2019).

Consiliul de Administrație

Succesele Filierei Francofone „Technologies Alimentaires”

Consiliul de Administrație al UTM a audiat raportul dlui Jorj Ciumac, director al Filierei Francofone „Technologies Alimentaires” privind aspectul instruirii în limba franceză.

Filiera a fost înființată în 1977 și în cei 17 ani de activitate s-a afirmat prin multe reușite, inclusiv datorită entuziasmului de care a dat dovadă dl Jorj Ciumac, prof. univ. În postul său de director a căutat să formeze un colectiv de cadre didactice – specialiști în materie de predare, dar și cunosători ai limbii franceze. Este vorba de cadre locale de la UTM, cu toate că în procesul de instruire au fost invitați permanent și profesori de la universitățile francofone din Franța, România, Bulgaria.

S-a ajuns la nivelul de 85 la sută – predare în limba franceză și 15 la sută – în română. O proporție pe măsura unei asemenea filiere.

Majoritatea disciplinelor din planul de studii sunt predate în franceză de către profesorii UTM angajați prin cum: acad. B. Găină; prof. univ. P. Todos, J. Ciumac, R. Sturza; conf. univ. L. Gherciu, M. Ghețiu, V. Comendant, G. Ganea, A. Cumpanici, V. Reșitco, A. Macari, C.

Lozovanu ș.a.

De regulă, profesorii filierei desfășoară diferite activități didactice și de cercetare în diverse universități francofone din străinătate, ceea ce contribuie la calificarea lor atât sub aspect lingvistic-terminologic, cât și sub aspect de specialitate.

În diferite perioade la Filiera Francofonă a UTM au susținut prelegeri profesori din Franța (J. Barloy, D. Coquart, A. Leszkowicz, Ph. Cayot, R. Tourdot-Marechal, D. Colin, Dumas Guy, M. Guilloux-Benatier), Canada (John Zee, R. Martel, F. Legou, Jacques Goulet), Belgia (R. Verhe, B. de Meulenaer, O. V. Cleemput), România (L. Ivan, D. Popovici, M. Jitaru), Bulgaria (K. Popov, D. Popov, R. Tchavdarova, I. Penchev, M. Karcheva, N. Shoylev, A. Petcova), SUA (J. Pearson).

Filiera a lansat 12 promoții (prima promoție – în 2002) de ingineri licențiați cu un efectiv total de 263 de persoane. Mulți absolvenți ai filierei s-au afirmat ca personalități de seamă: Constantin Bilici – tehnolog-șef la SA „Cricova”; Andrei Buga – director Dorianis & Co SRL; Lisa Ludmila – responsabilă pentru cali-

tate la fabrica Dormont, Lactalis, Franța; Oxana Pruteanu – șefă de proiecte, Lactalis, Rusia; Alexandru Ganenco – agent comercial pentru țările CSI; Bucher Vaslin SA, Franta; Oleg Scobioală – prof. la Universitatea din Udine, Italia; Tatiana Cucu – cercetător științific la Universitatea din Ghent, Belgia; Ștefan Iamandi – specialist principal, Direcția politici de piață în sectorul vitivinicol, Ministerul Agriculturii și Alimentației al RM; Viorica Carauș – specialist principal, Serviciul informare și comunicare cu mass-media, Ministerul Economiei al RM; Alina Eșanu – inginer, Departamentul calitate, Groupe Lactalis, Laval, Franța; Andrei Iovu – șef Departamentul Calitate, fabrica de brânzeturi din Soroca SA; Ecaterina Moscvințeva – inginer pentru cercetare și dezvoltare, VAN HEES France SARL.

Aproape jumătate din absolvenții filierei și-au făcut studiile de masterat la diferite universități din țară (în primul rând, la UTM) și din străinătate.

9 absolvenți ai filierei și-au susținut tezele de doctor în științe: Corina Ciobanu, actualmente profesoară la UTM, teza „Cercetări privind influența com-

poziției și a factorilor tehnologici asupra biodisponibilității fierului din produsele alimentare” (Chișinău, UTM, 2007); Mariana Tozlovanu, actualmente conferențiar la Institutul Național Politehnic din Toulouse, Franța, teza „Evaluation du risque de contamination alimentaire en mycotoxines néphrotoxiques et cancérogènes (notamment l’ochratoxine A): Validation de biomarqueurs d’exposition et d’effet” (INP Toulouse, Franța, 2008); Daniela Paladi, actualmente profesoară la UTM, teza „Proprietățile fizico-chimice și senzoriale ale compozițiilor din fructe cu un conținut redus de zaharoză” (Chișinău, UTM, 2010); Sergiu Scobioală, actualmente profesor de enologie, Universitatea Udine, Italia, teza „The role of glutathione in different stages of wine-making: technological and sensorial effect” (Univ. Udine, Italia, 2010); Tatiana Cucu, actualmente cercetător științific, Universitatea Ghent, Belgia, teza „Food allergens: an analytical challenge for the agro-food chain” (Universitatea Ghent, Belgia, 2011); Alina Latus, actualmente cercetător științific, Universitatea Paris Diderot, Paris 7, teza „Spectroelectrochimia interacțiilor medicament-glutation

pe electrozi simpli și modifițați” (Universitatea București, 2011); Diana Pocaznoi, actualmente cercetător științific la Becker Underwood-BASF, Franța, teza „Optimisation d’anodes microbiennes à partir de lixiviat de sol pour la conception de piles à combustible microbiennes” (INP, Toulouse, Franța, 2012); Olesia Roman, actualmente inginer-cercetător, SOREDAB, Paris, Franța, teza „Mesure et prédiction de la réactivité des lipides au cours du chauffage d’huiles végétales à haute température” (AgroParisTech, Paris, 2012); Lusia Podolean, actualmente profesoară la Universitatea București, teza „Hidrogenarea asimetrică a dublei legături C=N pe catalizatori de tip CSILP și CSILC” (Universitatea București, 2013).

P.S. Pe 3 martie 2014, după 17 ani de activitate prodigioasă în fruntea Filierei Francofone „Technologies Alimentaires”, dl Jorj Ciumac și-a prezentat demisia, lăsându-i succesoarei sale – **Aurica Chirsanova**, dr., conf. univ. – un colectiv bine încheiat, în plină ascensiune, cu frumoase realizări în palmares, în formarea căruia a depus mult suflet, măiestrie și talent.

ACADEMIA SUCCESULUI – LA UTM

Pe 16 mai 2014, la UTM s-a desfășurat cea de-a 10-a ediție a **Academiei Succesului** – un proiect al Tineretului Liberal Democrat din Moldova, al cărui scop este de a oferi noii generații modele de urmat, pentru ca să-și poată construi apoi o carieră de succes. La eveniment au participat peste 150 de studenți, profesori, reprezentanți ai rectoratului UTM. Invitatul special al evenimentului a fost dl Vlad Filat, președintele Partidului Liberal Democrat din Moldova.

În cadrul discuției au fost abordate subiecte ce vizează procesul de integrare a RM în UE, inclusiv liberalizarea regimului de vize, semnarea Acordurilor de Asocierie și Liber Schimb, dar și următorul pas – obținerea statutului de țară-candidat la aderare

la UE.

Președintele PLDM i-a sfătuit pe studenți să învețe nu doar de dragul unei diplome, ci pentru a acumula cunoștințe temeinice pe care ulterior să le aplice în practică, îndemnându-i: „Învățați, puneți-vă scopuri bine determinate,

obțineți o profesie și munciți pentru a vă realiza visele”.

Totodată, politicianul i-a în-

demnat pe tineri să se implice în procesul decizional din Republica Moldova, pentru că au capacita-

te și cunoștințe. „Noi vom munci mult și sunt sigur că, în anul 2020, RM va deveni țară membră a comunității europene. Vă rog să fiți încrezători”, a menționat Vlad Filat.

Rectorul UTM, acad. Ion Bostan, i-a mulțumit liderului liberal-democrat pentru sprijinul constant pe care îl acordă în procesul de modernizare a universității.

Cu ocazia vizitei la UTM, liderul PLDM a vizitat Expoziția lucrărilor studențești „Creația deschide Universul”, prilejuită de jubileul de 50 de ani al UTM, apreciind înalt ideile inovative ale studenților în cele mai diverse domenii ingineresti și le-a dorit mult succes în continuare.

Ziua Europei sărbătorită la UTM

Studenții și-au etalat lucrările la Expoziția „Creația deschide Universul”

(Urmare din pag. 1)

Vizitând Expoziția, la care au fost prezentate peste 400 de lucrări, oaspeții i-au felicitat pe studenți pentru creațiile lor – proiecții de satelit, turbine eoliene, avioane în miniatură, mașini-bicicletă, hidrocentrale, dar și primul microsatelit autohton „Republica Moldova” etc.

Impresionat de ingeniozitatea tinerilor, directorul general al IS „Radiocomunicații”, Mihail Iacob, a menționat: „A fost o adevărată plăcere să admir lucrările studenților UTM, pentru că acestea exprimă rezultatul final al cunoștințelor tehnice, ingeniozității și creativității lor. Pe liceenii absolvenți, aflați acum în pragul alegerii facultății, i-aș încuraja să opteze cu încredere pentru UTM. Eu însumi am absolvit UTM și niciodată nu am regretat alegerea făcută. Mai mult. Studiile tehnice mi-au deschis multe orizonturi și am avut ocazia să cunosc lucruri extraordinare ce țin de acest domeniu”.

Rectorul UTM, acad. Ion Bostan, a opinat că anul acesta au fost expuse mai multe lucrări în comparație cu anul trecut, ceea ce denotă faptul că studenții sunt sărguincioși și au o imaginație bogată: „Einstein spunea că imaginația este mai importantă decât cunoștințele. Noi suntem o instituție inginerescă, iar dacă un cercetător științific studiază lumea așa cum o vede, un inginer creează aceste lucruri. Nu degeaba se spune

că inginerul e principala forță creatoare a societății. Ne mândrim că avem acea elită studențească, care este un exemplu demn de urmat”.

În cadrul expoziției a fost organizat **Concursul mașinilor ingineresti de transformare a energiei „Rube Goldberg”**. Au participat 7 echipe de la diferite facultăți. Lucrările au fost jurizate de o comisie constituită din reprezentanți ai cadrelor didactice ale UTM, experți ai AGEPI și membri ai organizației studențești BEST-UTM, care au apreciat lucrările și au decernat premii și diplome de gradul corespunzător locului ocupat.

Astfel, pe **locul I** s-a situat echipa FEn: Rogojinaru Dumitru, Babici Andrei, Spănu Vasile, Iliuhin Mihai, Brumă Andrei, Sărghii Vadim, Roșu Dan. Pe **locul II** – echipa FCGC: Luțic Boris, Calinin Ștefan, Sultan Nicolae, Gazea Andrei, Tăbârță Vladimir, Telepan Victor, Procopciuc Mihai.

Pe **locul III** – echipa FIMET: Munteanu Dumitru, Cazimir Sergiu, Peireu Ion, Budăi Pavel, Șpac Cristina, Lupescu Elena.

Pe **locul IV** – echipa FCIM: Motânga Artiom, Gumeniuc Constantin, Brăduțanu Ana-Maria, Benenaru Constantin, Caliman Alexandru, Șveț Sergiu, Tumanov Elena.

Pe **locul V** – echipa FIMT: Bălănuță Dumitru, Ojovan Andrei, Trifan Alexandru, Bogomolnii Petru, Costin Ion, Baran Stanislav, Tatar Ion.

Pe **locul VI** – echipa Colegiului Tehnic al UTM: Gaifutdinova Olga,

Tincoveanu Ion, Digori Roman, Scarin Egor, Juravliov Eugen, Corolin Vladislav, Munteanu Ion.

Pe **locul VII** – echipa FIMCM: Gramatchi Andrei, Bîrdan Vladimir, Bolgari Alexei, Sumcov Artiom, Bregnova Alina, Cojuhari Sergiu, Ceban Serghei.

Tradițional, AGEPI a desemnat cele mai creative și inovative lucrări. Astfel, **diploma și Cupa AGEPI** pentru cea mai originală creație tehnică, însoțită de un premiu bănesc, au fost înmânate de Petru Grosu, director-adjunct al Departamentului invenții și soiuri de plante, AGEPI, echipei de autori: V. Eșanu, A. Motroi, Iu. Nucă, Catedra Electromecanică și Metrologie, pentru lucrarea „Sisteme eficiente de tracțiune troleibuze” (cond.: dr., conf. Ilie Nucă). De asemenea, **diplome de participare și premii bănești** au fost acordate echipelor de autori: D. Vengher, Gh. Codreanu, I. Corcodel, Colegiul Tehnic al UTM – pentru lucrarea „Mașina umealtă de frezat cu comandă numerică în patru coordonate”; și O. Dobrovolski, Al. Cocin, Al. Coicev – pentru lucrarea „Tramvaiul tras de cai”.

Cele mai bune lucrări prezentate la Expoziția „Creația deschide Universul” vor fi expuse în cadrul Expoziției Internaționale Specializate „Infoinvent”, ediția a XIV-a, la compartimentul „Creația tinerilor”, care va avea loc în noiembrie 2015.

***

De asemenea, în cadrul expo-

ziției au fost înmânate diplome ale UTM elevilor învingători ai Olimpiadei Tehnice Naționale (aprilie 2014), după cum urmează:

Matematica: **Locul I** – Cotos Alexandru, Liceul „Prometeu-Prim”, Chișinău; Babinciuc Chiril, Liceul AȘM, Chișinău; Podoleanu Domnica, Liceul AȘM, Chișinău; **Locul II** – Casapu Viorel, Liceul „I. Creangă”, Chișinău; Paladi Anatolie, Liceul AȘM, Chișinău; Popa Dorin, Liceul „M. Berezovschi”, Chișinău; **Locul III** – Guțanu Nicoleta, Liceul „M. Eliade”, Chișinău; Codreanu Ana, Liceul „I. Creangă”, Chișinău; Gandacov Ivan, Liceul „I. Creangă”, Chișinău; Șendrea Sergiu, Liceul „I. Creangă”, Chișinău; **Mențiune** – Cristea Victor, Liceul Horești, r. Ialoveni.

Chimia: **Locul I** – Necula Viorela, Liceul „B. Cazacu”, Nisporeni; **Locul II** – Odagiu Emil, Liceul AȘM, Chișinău; **Locul III** – Bricicaru Victor, Liceul AȘM, Chișinău; Ulinici Dan, Liceul „B. Cazacu”, Nisporeni; Lupașcu Petru, Liceul AȘM, Chișinău; **Mențiuni** – Proca Ion, Liceul „P. Zadnipru”,

Chișinău; Secu Gheorghe, Colegiul Național de Medicină și Farmacie „R. Pacalo”; Guțanu Olga, Liceul „M. Mariniciuc”, Chișinău.

Informatica: **Locul I** – Guzoații Anatolii, Liceul AȘM, Chișinău; **Locul II** – Ciobanu Lilian, Liceul AȘM, Chișinău; Șulghin Valeriu, Colegiul de Informatică, Chișinău; **Locul III** – Golban Cristian, Colegiul de Informatică, Chișinău; Ciobanu Grigore, Liceul „B. Cazacu”, Nisporeni; **Mențiuni** – Guidea Marin, Liceul „B. Cazacu”, Nisporeni; Vrabie Victor, Liceul „B. Cazacu”, Nisporeni; Ciobanu Nicolae, Liceul „M. Eminescu”, Căușeni.

Fizica: **Mențiune** – Ciobanu Daniel, Liceul „Gaudeamus”, Chișinău.

Desenul artistic: **Locul I** – Stratulat Virginia, Colegiul de Construcții, Chișinău; **Locul II** – Botezat Constantin, Liceul „I. Vieru”, Chișinău; Șeremet Doina, Colegiul de Construcții, Chișinău; **Locul III** – Tărnă Constanța, Liceul „Gh. Asachi”, Chișinău; Moraru Dorina, Liceul „Gh. Asachi”, Chișinău; Timotin Jana, Liceul „N. Iorga”, Chișinău.

Rezultatele concursului studențesc internațional

„Ingineria Sistemelor Microelectronice - Sergiu Rădăuțan”

(Urmare din pag. 1)

Premii

I. UTM, FIMET: Ilco Valentin, lucrarea „Sistem robotizat de captare și prelucrare a imaginilor panoramice”;

II. UTM, Centrul Tehnologii Spațiale: Mărgărint Andrei, Liceul „I. Creangă”, Chișinău, Marusic Iurie, lucrarea „Sistem de ghidare programată a aparatelor de zbor fără pilot”;

III. UTM, FCIM: Serdiuc Vadim, lucrarea „Placa de dezvoltare pentru aplicații cu microcontroler și sisteme embedded”.

Premii speciale

1. Premiu de gr. I, compania „StarNet” – UT „Gh. Asachi”, Iași: Platonov Marian, lucrarea „Diligent RoboSpy”;

2. Premiu de gr. II, compania „StarNet” – UTM, FCIM: Alexandru Babaian, lucrarea „Dispozitiv de măsurare a presiunii arteriale”;

3. Premiu de gr. III, compania „StarNet” – UMF „Gr. T. Popa”, Iași: Cristian Ioan, Rotariu Alina, Murariu Alma, lucrarea „Utilizarea semnalului EMG în controlul unor sisteme de tip Assistive Devices”;

4. Compania „Silicon Service”, România – UT „Gh. Asachi”, Iași: Iulian Ianocoglo,

Serghei Matura, Vitali Cazacu, lucrarea „RoboZimbru”;

5. Premiul „Tudor Nicu”, compania „Romany Gaz Group” – UTM, FCIM: Postica Vasile, Ababii Nicolai, lucrarea „Robot articulată pentru depunerea peliculelor nanostructurate de oxizi metalici”;

6. Premiul „Societatea de Inginerie Biomedicală din RM” – UMF „Gr. T. Popa”, Iași: Chihai Bogdan, Osman Me-deea, lucrarea „Dispozitiv de analiză a posturii”;

7. Compania „Informbusiness” – UT „Gh. Asachi”, Iași: Marian Tutu, Cosmin Chirița, Sebastian Mustață, lucrarea

„Autonomus RC Car”;

8. Compania „Micrologic

Design Automation” – UTM,

FCIM: Iftodi Dan, Mamolea

Teodor, Zota Viorel, lucrarea

„MRover”.

28 aprilie 2014 – zi istorică pentru Republica Moldova, prima fără vize în UE!

După ziua istorică de 29 noiembrie 2013, când Republica Moldova și-a asigurat drumul spre Uniunea Europeană prin parafarea Acordului de Asociere cu UE, la un interval de numai cinci luni, pe 28 aprilie 2014, am trăit bucuria unui al doilea moment cu semnificație istorică în drumul nostru european, când am dobândit ridicarea vizelor de călătorie în Europa.

Este un moment cu adevărat extraordinar, căci nu s-a mai văzut până acum ca o țară care nu este candidată la UE și nu a semnat acordul de asociere să obțină libera circulație în spațiul Schengen. R. Moldova este prima țară din Parteneriatul Estic al UE care beneficiază de regimul liberalizat de vize. Abolirea vizelor este considerat al doilea, ca importanță, eveniment după proclamarea Independenței RM de ex-URSS.

Bucuria acestei zile a fost consemnată printr-un eveniment cu genericul „Fără vize în UE”, în cadrul căruia 25 de studenți, câștigători

ai concursului „Fii primul care zboară fără viză în Europa”, organizat de Guvernul RM și postul public de televiziune „Moldova 1”, 6 elevi olimpici selectați de Ministerul Educației, jurnaliști, rude ale moldovenilor din diasporă au însoțit delegația oficială a RM în călătoria fără vize la Atena, capitala Greciei, care deține în prezent președinția UE.

Cei 25 de studenți au fost selectați din aproape 300 de participanți din toate instituțiile de învățământ superior din țară. Concursul s-a desfășurat în perioada 7-15 aprilie 2014 și, pentru a participa în competiție, tinerii au trebuit să scrie un scurt eseu la tema „De ce Republica Moldova trebuie să fie membră a Uniunii Europene?”, în care să argumenteze de ce trebuie să fie printre cei care vor zbura spre UE în chiar prima zi a liberalizării regimului de călătorie

Trei din finaliștii acestui concurs sunt studenți ai UTM – Felicia Tofan, Marius Adauge, Serghei Bordea.

Publicăm alăturat eseurile lor.

Cursul „Teoria și practica integrării europene”: atitudinea studenților

La primele prelegeri și seminare din cadrul cursului „Teoria și practica integrării europene” am constatat o atitudine oarecum suspicioasă, chiar o nemulțumire a studenților față de această nouă disciplină, pentru că nu înțelegeau relevanța acesteia pentru specialitatea lor. Ei asociau această disciplină cu politica și o priveau ca pe o încercare de a-i manipula, de a le impune anumite idei. În plus, îi deranjau și schimbările survenite în orar, pentru că pe alocuri apăreau „ferestre”, iar unii studenți aveau planificate alte activități la ora respectivă (cursuri de limbi străine, școli de muzică, antrenamente sportive, catedra militară), ceea ce s-a reflectat asupra prezenței lor la ore.

Însă după 12 ore de curs și altele 12 de seminare, atitudinea lor s-a schimbat.

În primul rând, ei au conștientizat cât de important este să fii informat, să poți ocupa o poziție în cunoștință de cauză, să-ți poți exprima opinia fundamentată pe argumente concrete.

În al doilea rând, a apărut interesul față

de procesul de integrare europeană, mai ales față de conținutul și avantajele semnării Acordului de Asociere RM-UE – când am început să răsfoim Acordul, ei afirmau că nu și-au imaginat că este atât de vast ca conținut și că presupune implementarea atât de multe reforme.

Și nu în ultimul rând, a început să prindă contur atitudinea studenților față de perspectivele aderării RM la UE. Acum, ei conștientizează că țara noastră urmează să implementeze multiple reforme și că cetățenii, inclusiv ei, studenții, trebuie să contribuie la accelerarea acestui proces. Mai mult. M-a surprins faptul că unii studenți, anterior sceptici față de această nouă disciplină, pe parcurs încercă să-și convingă colegii că nu trebuie să fie indiferenți, că Moldova trebuie să-și continue cursul proeuropean și că schimbarea pornește de la fiecare dintre noi.

E o poziție civică care demonstrează că obiectivele cursului pot și sunt atinse.

**Cristina Lazariuc,
lector la Catedra
Științe Socioumane**

De ce Republica Moldova trebuie să fie membră a Uniunii Europene?

**Felicia TOFAN,
gr. EE-132, FCIM**

Încă din 1991, când Moldova a devenit suverană, ea continuă să treacă printr-o perioadă dificilă de reorganizare. Pe parcurs a depășit mai multe dificultăți, a suportat schimbări și o face până în prezent, iar astăzi populația țării poate fi divizată în două categorii: cei care sunt pro Europa și contra. În ciuda piedicilor, noi, totuși, ne apropiem de Uniunea Europeană și întărim demnitatea noastră națională.

Integrarea europeană este șansa pentru un viitor mai bun. Odată cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană ne vom simți mai protejați, vom ieși din arealul geopolitic al Rusiei, produsele noastre vor avea acces la piața europeană ce va stimula exporturile, Moldova va participa la toate procesele politice, economice și culturale europene... Acestea sunt doar unele avantaje, pe care le vom obține în urma aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Deși Moldova nu este încă pregătită să se integreze în marea familie europeană, ea face tot posibilul, încercând să atingă acele valori comune ale statelor-membre ale Uniunii Europene, cum ar fi pluralismul, justiția, egalitatea ș.a.

Aderând la Uniunea Europeană, vom avea posibilitatea de a călători liber în țările europene pentru a face schimburi culturale și de a aduce Europa la noi acasă. Sper că integrarea europeană ne va aduce nouă, tinerilor specialiști în domeniul energiei, noi oportunități și șanse de a face schimb de cunoștințe profesionale și experiență cu inginerii din Occident.

**Marius ADAUGE,
gr. FAF-131, FCIM**

În anul 1991 RM și-a dobândit independența. Două decenii de independență ne-au pus în fața faptului de a face o alegere tranșantă privind parcursul istoric al țării.

Impotența soluționării de sine stătătoare a problemelor și situația geopolitică ne sugerează două căi: integrarea europeană sau integrarea în spațiul așa-numitei Uniuni Vamale constituită de Rusia și partenerii ei.

Oricine gândește logic, liber și exclusiv, în interesul național al RM nu poate contesta adevărul că azi, în situația creată în RM și în spațiul geopolitic în care se află ea, unica șansă de a-și asigura independența și dezvoltarea ei prosperă este integrarea în spațiul european. Chiar dacă Uniunea Europeană este încă în etapa de perfecționare a modelului de dezvoltare ales, integrarea europeană poate asigura țării noastre trei parcursuri magistrale:

1) consolidarea securității naționale (sporirea capacității de apărare, lichidarea dependenței energetice de Rusia, dezvoltarea și

buna funcționare a instituțiilor democratice etc.);

2) dezvoltarea economiei naționale prin modernizare, sporirea competitivității fluxurilor informaționale, financiare și comerciale de mari proporții (care asigură dezvoltarea democrației, sporirea capacității de administrare, reducerea nivelului de sărăcie, ridicarea nivelului economic etc.);

3) dezvoltarea culturii și valorilor naționale prin asigurarea și promovarea diversității și particularităților culturale ale popoarelor europene, care imprimă acestei comuniuni armonie și vigoare.

Un loc central în acest demers spre europeanizare și modernizare îi revine inovației, precum sunt tehnologiile informaționale, din cohorta cărora am onoarea și responsabilitatea să fac parte și eu.

Concluzie: perspectiva integrării europene reprezintă o șansă spre un viitor prosper.

**Serghei BORDEA,
gr. FAF-131, FCIM**

Многие жители нашей страны задаются вопросом, стоит ли нам вступать в Евросоюз, какое будущее нас ждет после вступления, хуже ли будет или лучше нам, обычным гражданам. На этот вопрос наверняка никто не сможет ответить, потому что конечный итог зависит от очень многих факторов.

Но если задуматься, какие изменения могут произойти на длительном промежутке времени, то мы сможем выделить ряд плюсов:

1) Снизится уровень коррупции, которая в свою очередь является очень большой проблемой для Республики Молдова.

2) Будет гарантирована демократия и первенство закона.

3) Укрепятся ветви государственной власти.

4) Парламентские выборы в Молдове будут соответствовать европейским стандартам.

5) Будет соблюдаться свобода средств массовой информации и выражение собственного мнения.

6) Возобновится партнерство с международными финансовыми структурами.

7) Будут предприняты меры по борьбе с бедностью, стимулированию экономического роста.

8) Будут надежны налоговые, санитарные, медицинские системы и возрастёт их качество.

9) Станет возможным развивать бизнес на равных, прозрачных и предвидимых условиях, следствием чего является улучшение инвестиционного климата.

Для обычных граждан весьма приятными покажутся такие перспективы, как свободное перемещение по Европе и богатый выбор товара на любой вкус. Ведь по сути свободные торговые отношения означают, что мы сможем получать товары более высокого качества за меньшую цену.

Так же очевидны плюсы для тех, кто обучается профессии программиста. В Молдове появятся больше европейских IT-компаний, станет легче повысить свою квалификацию за рубежом, станут больше инвестиционные вливания в данную отрасль.

В итоге хочется сказать, что у данного вектора развития есть весомые перспективы, и если их использовать с умом, то можно добиться больших успехов.

Viitorul Republicii Moldova – Uniunea Europeană

Conferință științifică studențească dedicată Zilei Europei

Noua disciplină de studii „Teoria și practica integrării europene”, introdusă din 1 martie 2014 la toate facultățile UTM (anii I și II), seminarele organizate pentru anii III și IV, toate având ca materie de referință Acordul de Asociere a RM la UE (900 de pagini), parafat la Vilnius, Lituania pe 29 noiembrie 2013, în cadrul celui de-al treilea Summit al Parteneriatului Estic, le-au oferit studenților un bagaj de cunoștințe cuprinzător și posibilitatea de a participa cu toată încrederea în lucrările conferinței științifice „Viitorul Republicii Moldova – Uniunea Europeană”, desfășurată pe 8 mai 2014 și dedicată Zilei Europei.

Organizată de cele două catedre implicate în predarea cursului respectiv – „Științe Socio-umane” (șef – Mihai Braga, conf., dr.) și „Teorie Economică și Marketing” (șef – Veaceslav Bărdan, conf., dr.), conferința s-a desfășurat în două secții: „Teoria și practica integrării europene” și „Teorie economică și marketing”.

Studenții au demonstrat o paletă largă de cunoștințe privind etapele istorice prin care au trecut țările Europei până la formatul și calitatea socio-economică înaltă, care astăzi se numește Uniunea Europeană. Studenții au făcut și reflecții socio-filosofice privind justa orientare europeană pe care a adoptat-o RM după anumite oscilații induse de unele partide politice orientate spre Uniunea Vamală Rusia-Belarus-Kazahstan.

Studenta Lidia Chiriță (FIMET), de exemplu, a expus succesiunea etapelor obiective derulate pe parcursul formării UE, începând cu anul 1951, când prin Tratatul de la Paris a fost creată Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, iar în 1957 – Comunitatea Economică Europeană (Piață Comună), organizație internațională guvernamentală, de integrare economică, cu sediul la Bruxelles, înființată de Belgia, Franța,

Italia, Germania, Luxemburg, Olanda, cărora ulterior li s-au alăturat Danemarca, Irlanda, Marea Britanie, Grecia, Spania și Portugalia.

De asemenea, studenta a evidențiat numărul de 28 de state-membre ale UE, dar și faptul că UE este una dintre cele mai puternice entități economice la nivel mondial și cel mai mare donator la nivel global, acordând ajutoare umanitare multor țări africane, asiatice sau europene din afara UE. Aceste ajutoare reprezintă 70 la sută – ajutor propriu-zis și 30 la sută – fonduri pentru dezvoltarea europeană prin diferite organizații. Instituțiile de învățământ superior de top se află în țările UE, fapt ce interesează și studenții din RM; cele mai mari fonduri pentru cercetare științifico-tehnică se oferă în cadrul UE, precum și țărilor din afară; nivelul de trai cel mai înalt la scară globală se înregistrează de asemenea în țările UE.

Studenta Iulia Calmațui (FTMIA) a subliniat atuurile pe care le deține RM în perspectiva aderării la UE: potențialul agricol mare, posibilitatea obținerii unor produse agroalimentare ecologice, poziția strategică de tranzit pentru resursele energetice dinspre Rusia spre statele UE. Cu alte cuvinte, studenta reflectă matur în sensul că RM

se va situa în UE ca un membru demn, cu multe capacități pe care le are în mod obiectiv și le va pune la dispoziția UE, contribuind la colaborarea fructuoasă generală.

Studenta Victoria Capbătut (FIEB) a știut să analizeze detaliat noțiunea-întrebare „Ce înseamnă capacitatea de absorbție a fondurilor UE?”, subliniind că UE acordă fonduri pentru anumite proiecte, or pentru realizarea proiectelor se cer oameni bine pregătiți într-un domeniu sau altul. În cazul RM, sarcina de viitor în realizarea diferitelor proiecte va reveni tocmai studenților de azi. Deci trebuie să învățăm bine ca să fim la nivelul cerințelor europene, astfel vom avea locuri de muncă plătite la același nivel, iar economia RM va avea doar de câștigat, dezvoltându-se an după an în ritmuri moderne, a conchis logic studenta Capbătut.

Mihaela Musteață (FIEB), a demonstrat beneficiul aderării la UE pe exemplul Țărilor Baltice – Estonia, Lituania, Letonia, care ca număr de populație și aflare în trecut în cadrul ex-URSS se aseamnă în mare măsură cu Moldova. Iată că Țările Baltice și-au mărit PIB-ul (produsul intern brut) de două ori în perioada aflării în cadrul UE, pe când Moldova, bătând pasul pe loc,

a rămas cea mai săracă țară din Europa. Iar sărăcia economică dezvoltă corupția și criminalitatea. Deci iată argumentul evident în folosul aderării RM la UE.

Studenta Tatiana Lazariuc (FIEB) a răspuns în cunoștință de cauză la întrebarea: „De ce UE acordă fonduri Moldovei pentru diferite proiecte de dezvoltare. Asta pentru că UE este interesată ca vecinii din Parteneriatul Estic, unde se află și Moldova, să fie prosperi, pentru că un vecin prosper oricând te poate ajuta și poți conta pe el. Iată deci că există o motivație logică, potrivit căreia RM trebuie să se orienteze spre UE, prin asta asigurându-și acest viitor logic.

Pentru a stimula eforturile celor 44 de studenți participanți la conferință au fost instituite două premii I a câte 2000 lei, patru premii II a câte 1500 lei și șase premii III a câte 1000 lei. Ceilalți participanți au primit câte o mențiune în valoare de

500 de lei. Locurile și premiile au fost distribuite în felul următor:

Locurile I:

„UE – visul de azi, realitatea de mâine” – autor: Ana Plămădeală, FTMIA (coord. șt.: A. Vetrilă, I. sup.);

„Perspectivele extinderii UE” – Victoria Capbătut, FIEB (coord. șt.: A. Gangan, dr. conf.);

Locurile II:

„De ce Republica Moldova trebuie să devină membră a UE” – Lidia Chiriță, FIMET; Doina Gumeniuc, UAȘM (coord. șt.: I. Vangheli, dr. conf.);

„Provocări și tendințe de dezvoltare a studiilor europene în instituțiile de învățământ superior din RM” – Alina Gonciar, FCIM (coord. șt.: M. Braga, dr. conf.);

„Necesitatea integrării în UE” – Mihaela Musteață, FIEB (coord. șt.: A. Gangan, dr. conf.);

„Legislația și politica agroalimentară în UE și RM. Probleme și soluții” – Ana Șveț, FTMIA (coord. șt.: A. Vetrilă, I. sup.);

Locurile III:

„Perspectivele integrării europene a RM” – Iulia Calmațui, FTMIA (coord. șt.: A. Vetrilă, I. sup.);

„Criza valorilor în filosofia lui F. Nietzsche și valorile integrării în UE” – Mihaela Soltanici, FTMIA (coord. șt.: C. Cheianu-Tudos, I. sup.);

„RM și integrarea europeană” – Ion Ciobanu, FIMET (coord. șt.: I. Vangheli, dr. conf.);

„Возникновение и тенденции развития энергетической политики ЕС” – Eugen Gangan, FE (coord. șt.: V. Maței, I. sup.);

„Cooperarea în domeniul transportului în cadrul integrării între RM și UE” – Eduard Ambrosie, FIMT (coord. șt.: M. Cartoceanu, dr., conf.);

„Evoluția viziunilor doctrinare referitor la integrarea europeană” – Irina Paladi, FIMCM (coord. șt.: T. Munteanu, dr.conf.).

Campanie universitară

„Anul European la UTM: participă și tu!”

În săptămâna 5-11 mai 2014, în cadrul campaniei universitare „Anul European la UTM: participă și tu!” și cu ocazia sărbătorii Zilei Europei, la Universitatea Tehnică au fost organizate diverse activități științifice, culturale și educative.

Biblioteca universitară s-a aliniat acțiunilor de promovare și elucidare a politicilor europene, valorilor comune și parcursului european al Republicii Moldova prin diverse activități, desfășurate în cele trei campusuri universitare. Cu această ocazie, la toate filialele bibliotecii au fost expuse peste 200 de publicații, inclusiv documente directorii elaborate de Consiliul Europei (CoE), UE, alte organisme administrative europene.

Pe 6 mai studenții FCGC, FUA, FIEB au participat la seminarul „Integrarea Europeană a Republicii Moldova”, la care a fost invitat Alex Petrov secretarul general al Consiliului Național al Tineretului din RM (CNTM).

CNTM este forul de reprezentare al structurilor asociative de tineret din RM, în relațiile cu structurile guvernamentale, forurile, instituțiile naționale și internaționale din domeniul tineret și întruște 32 de ONG-uri de tineret.

Într-o ambianță prietenoasă dl Petrov le-a vorbit studenților despre facilitățile oferite de UE, de care dispun deja tinerii din RM – participarea la numeroase proiecte, granturi de finanțare pentru instruire, inițiere a unei afaceri etc. Au fost repartizate materiale informative privind Recensământul populației și al locuințelor

2014 și „Ghidul tău pentru libera circulație în spațiul european”.

Pe 7 mai, în blocul principal al UTM s-a desfășurat lecția publică „Misiunea și rolul Oficiului Consiliului Europei în RM”, susținută de patru

siliului Europei și Comisiei Europene destinate RM, printre care:

- Programul comun pentru susținerea reformelor democratice (2004-2006);
- Două Programe Comune pen-

tru 2006-2009 privind sporirea independenței, transparenței și eficienței justiției și în domeniul combaterii corupției, spălării banilor și finanțării terorismului;

• Cinci Programe Comune pentru 2008-2009 în domeniile: susținerea alegerilor parlamentare, mass-media, susținerea societății civile, promovarea drepturilor romilor și sprijinul structurilor non-guvernamentale independente în domeniul drepturilor omului;

• Trei Programe Regionale: primul pentru anii 2009-2011 vizând Rețeaua de Smarald în RM (în cadrul implementării Convenției de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și

a habitatelor naturale în Europa), cel de-al doilea pentru Rețeaua de Smarald Etapa a II-a pentru anii 2012-2016 și al treilea – în domeniul combaterii torturii, rețelilor de tratare și a impunității;

• Planul de Acțiuni pentru susținerea alegerilor parlamentare în RM în anul 2009;

• Planul de Acțiuni vizând RM: posibila contribuție a CoE la implementarea măsurilor de consolidare a încrederii în contextul procesului de reglementare a conflictului transnistrean – proiectul CoE privind măsurile de consolidare a încrederii de pe ambele maluri ale râului Nistru (CBMs);

• Programul comun privind independența și eficacitatea justiției (2011-2012);

• Programul comun privind promovarea libertății, profesionalismului și pluralismului mass-media (2011-2012);

• Facilitățile CoE / Parteneriatului Estic (2011-2013) ș.a.

La această lecție de informare și cunoaștere a integrării europene a RM au participat peste 200 de studenți ai FIMET și FE.

Din Programul activităților Bibliotecii face parte și întâlnirea studenților cu Denis Cenușă, expert asociat al Centrului Analitic Independent „Expert-Grup”. Pe 7 mai s-a desfășurat un seminar interactiv cu genericul „Integrarea europeană și perspectivele Moldovei” cu studenții facultăților din campusul Râșcani.

Expert-Grup este o organizație neguvernamentală și non-profit,

specializată în cercetări economice și politici publice. Ea este o reflecție a idealurilor împărtășite de tinerii intelectuali moldoveni, care au creat instituția cu scopul de a contribui la dezvoltarea RM. Alături de alte tipuri de organizații din societatea civilă moldovenească, Expert-Grup se poziționează ca un centru neutru din punct de vedere politic și ideologic.

DI Cenușă a relatat în fața celor prezenți despre oportunitățile și provocările aderării RM la UE; a pus accentul pe aspectul economic, exemplificând cu date statistice din cercetările socio-economice. A impresionat compararea relațiilor economice recente ale RM cu Uniunea Vamală și UE; au fost dezmințite unele mituri privitoare la integrarea în UE.

Studenții au avut mai multe întrebări vis-a-vis de posibilele probleme și riscuri pentru domeniul economic național în perioada integrării RM în UE. La seminar au participat cca 100 de studenți ai facultăților CIM, TMIA, IMCM, IMT, IU.

În contextul acțiunilor de promovare a valorilor europene se înscrie și indicele bibliografic „Cadru de referință European (Publicații în colecțiile Bibliotecii UTM)”, realizat de bibliograful Serviciului Asistență Informațională la Bibliotecii UTM. Lucrarea este la a 2-a ediție, cuprinzând documente elaborate de CoE, UE, alte organisme europene, care se află în colecțiile Bibliotecii UTM. Pentru informarea mai largă a comunității universitare, acest indice a fost plasat pe site-ul bibliotecii www.library.utm.md, rubrica Publicațiile bibliotecii.

Zinaida Stratan,
director,
Georgeta Ghenghea,
director-adjunct,
Biblioteca tehnico-științifică a UTM

ENERGIE EFICIENȚĂ ECOLOGIE EDUCAȚIE

Pe 10-11 aprilie 2014 la UTM s-a desfășurat cea de-a doua ediție a Conferinței tehnico-științifice internaționale a Asociației Inginerilor de Instalații din RM, organizată de Catedra Alimentații cu căldură și gaze, ventilație (șef catedră – Constantin Țuleanu, conf., dr.), prilejuită de apropiatul semicentenar al UTM.

În calitatea sa de președinte al Asociației Inginerilor de Instalații din RM, dl Constantin Țuleanu a moderat evenimentul, iar prin diversitatea temelor expuse în programul de lucru a orientat discuțiile spre unirea efortu-

rilor științei și practicii pentru îmbunătățirea perpetuă a calității vieții, inclusiv prin confortul de trai urban sau rural, pe care pot și trebuie să-l asigure inginerii de instalații.

Se știe că instalațiile de orice tip (pentru gaze, apă,

ventilație, canalizare etc.) fac traiul nostru mai confortabil, dar în acest domeniu mai persistă probleme. Conceptul dezvoltării durabile preconizat ca deziderat fundamental al țărilor democratice, inclusiv R. Moldova, obligă

sectorul arhitectural și pe cel al exploatarea clădirilor de locuit să creeze condiții moderne confortului ambiental.

În conceptul dezvoltării durabile se înscriu logic eforturile inginerilor din sfera celor 4 „E”: Energie, Eficiență, Ecologie, Educație. Când diferim conceptul în felul acesta, devin mai clare datoritiile ce se înscriu în aria de

responsabilități a specialiștilor pe ramuri, pe de o parte, și a UTM, ca unica în RM instituție de pregătire a unor asemenea specialiști-ingineri, pe de altă parte.

La conferință au fost invitați și studenți și studenți, masteranzi, doctoranzi în specialitățile privind tema instalatorilor, fapt educativ eficient, avându-se în vedere

asigurarea unui viitor stabil al confortului ambiental urban și rural din republică.

În plenum conferinței au fost audiate 32 de comunicări, iar culegerea de lucrări tipărită pe tema celor 4 „E” – Energie, Eficiență, Ecologie, Educație – cuprinde 52, autori acestora fiind specialiști de instalații din RM, România, Olanda.

NetRiders Moldova-2014

Cisco Systems, lider mondial în echipamente pentru comunicații, se implică activ în formarea specialiștilor pentru domeniul TIC, identificând tineri pasionați de rețelistică, pe care îi încurajează să-și continue pregătirea în vederea obținerii de performanțe și în viitor. În acest scop, Cisco organizează anual Concursul Internațional de Rețelistică NetRiders, care se adresează studenților și absolvenților Programului Cisco Networking Academy din țările zonei EMEA, între care și RM.

Pe 15 mai 2014, în incinta Facultății de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică, ASEM, cu suportul ASC RENAM și ASC/ITC DNT, a avut loc Concursul Național de Rețelistică NetRiders-2014, la care au participat cei mai buni studenți ai Academiei Cisco din RM – în total 38 de competitori reprezentând trei Academii Cisco: UTM, RENAM și Asociația DNT. Concursul s-a desfășurat online și a inclus un test teoretic din 100 de întrebări (60 min) și o activitate practică (Packet Tracer Activity Exam) din 20 de întrebări (90 min).

Pe 16 mai a fost anunțat clasamentul pentru etapa națională a Concursului NetRiders-2014.

Primii trei clasificați în TOP și Top Female Score vor fi premiați cu obiecte de valoare și vor reprezenta RM la etapa internațională a concursului, care se va desfășura în luna octombrie 2014, în incinta Facultății de Inginerie și Management în Electronică și Telecomunicații a UTM.

Top NetRiders Moldova 2014:
1st place – **Vasile Țurcan**, Academy Name: Public Association RENAM.

2nd place – **Radu Țurcan**, Academy Name: Public Association RE-

NAM.

3rd place – **Marcel Bernic**, Academy Name: Public Association DNT.

Top female score – **Doina Ceban**, Academy Name: Technical University of Moldova.

Primii cinci clasificați la etapa internațională vor fi premiați de Cisco cu o vizită de documentare în SUA, la sediul Cisco Systems. Aici se vor întâlni cu directorii, inginerii de sistem și experții Cisco, dar și cu reprezentanți ai altor mari jucători din industria IT.

„NetRiders creează o nouă dimensiune a Networking Academy. Concursul este o experiență fascinantă, oferind un bun prilej pentru demonstrarea abilităților într-un mediu competitiv”, a declarat la finele concursului **Anatol Gonciaruc**, director executiv RENAM.

Dinu Țurcanu, lector superior universitar, magistrul, UTM, instructor certificat al Academiei Cisco, a specificat: „În cel de-al doilea deceniu de funcționare a Networking Academy, accentul s-a pus pe pregătirea studenților pentru integrarea pe piața muncii. Analiza decalajelor dintre abilitățile profesionale și feedback-ul primit de la clienți indică o lipsă acută a tehnicienilor specializați în rețele în întreaga Europă. Aceste decalaje vor spori, dacă nu vom instrui și recruta de pe acum persoanele potrivite. Competițiile NetRiders reprezintă o șansă de a scoate în evidență talentul studenților Cisco Networking Academy și de a realiza contactul dintre aceștia și eventualii angajatori”.

Îi felicităm cordial pe participanții la etapa națională, dorindu-le o carieră de succes, iar finaliștilor – baftă la etapa internațională!

Conferința interuniversitară

Filozofii-profesori – filozofii-elevi

Ani la rând, luna aprilie readuce la UTM multe lucruri legate de... existență (ființă), dacă e să ne exprimăm în termeni filozofici, prin bine cunoscuta conferință științifică interuniversitară a... filozofilor – „**Științele socioumane și progresul tehnico-științific**”. De la anticii greci până azi filozofia a fost mereu cerută ca o reflecție pe care omul vrea să o facă asupra existenței (ființării) lui însuși și existenței ca noțiune-realitate, în care omul se află sau nu.

Nu e vorba de înțelegerea unei existențe (ființări) veșnice, extratemporale, precum ne-o explica filozofia clasică, deoarece o astfel de înțelegere este pasivă, nu mobilizează omul spre o cugetare asupra sa. E vorba de o înțelegere a existenței (ființării) omului finită (moartea), după cum spune marele filosof german **Martin Heidegger** – o existență formulată de el prin cuvintele „*aici – existență*” (tradus în rusă: „*здесь бытие*”). Deci nu existența abstractă, în neanturi, ci existența „aici”, la concret.

Această tălmăcire heideggeriană ne este apropiată nouă ca filozofie, pentru că omul care știe că este muritor caută neapărat să se întrebe cum trăiește el în existența sa de antemuritor, devine activ în ceea ce privește formarea sa personală, precum și formarea societății în care el există.

Pentru studenții care ascultă lecții de filozofie la asemenea profesori care fac punți de trecere între materia predată și necesitatea materiei date pentru viață (existență) folosul este substanțial. Indiferent că avem în față studenți-ingineri, agronomi, medici etc.

Nu în zadar filosofia lui **Heidegger** a fost supranumită ontologie fundamentală, mai popular spunând – existențialism fundamental.

De la aprilie la aprilie profesorii de filozofie adună cunoștințe, reflecții noi, pe care le expun la conferință ca fiind propriile lor investigații. Ei însă ascultă și ceea ce investighează colegii lor și astfel învață, aflându-se în rol de elevi. Astfel, de la un an la altul cunoștințele noastre avansează cu o treaptă mai sus și în aceasta rezidă meritul și rolul acestei conferințe, organizate cu multă străduință de Catedra științe socioumane a UTM (șef – dl

Mihai Braga, conf., dr.).

Prima comunicare, rostită de dl **Mihai Braga**, a fost o reflecție pe tema „*Cum să înțelegem fraza lui Heidegger Limba este casa ființei?*”. (Pentru a nu confunda termenii „ființă” în opunere cu „lucrul” poate e mai bine să operăm cu termenii „ființare” – *Limba este casa ființării?*).

Despre ce este vorba? Întrucât tehnica a atins o dezvoltare foarte largă, limba, limbajul devine tot mai terminologic, se „tehnicizează”. Asta înseamnă că un asemenea limbaj încetează de a mai fi „vorbit”, „spunere”. Se rupe firul dintre om și cultura lui personală. El va pronunța termenul tehnic și mai departe nu va avea ce spune despre ceea ce îl frământă, pentru că termenul „tehnic” nu i-o cere. Termenul „tehnic” are nevoie doar de un singur cuvânt – o denu-

atenția printr-o apropiere mai evidentă dintre filozofie și viață. El a expus tema „*Filosofia, intelectualitatea și integrarea europeană*”. De altfel, **V. Țapoc** ne dă bune exemple de „folosire” a filozofiei în sfaturi de viață pentru studenți, publicând periodic în presă asemenea materiale.

Dna **Ecaterina Lozovanu**, conf., dr., UTM, a expus o temă cu mare priză la realitatea mondială – „*Reflecții asupra evoluției științei*”. Strategiile de cercetare științifică interesează desigur, dar în același timp impun și mari responsabilități, faptul având atingeri cu soarta omenirii.

Di **Vasile Guțu**, conf., dr., IRIM, a expus o temă cu sens practic, dar gândită în gen filozofic – „*Utilitatea formelor comunicării verbale*”.

Noi comunicăm, argumentăm, dialogăm, polemizăm, însă de puține ori ne gândim la felul în care realizăm toate acestea. Ne gândim doar atunci, când întâmpinăm piedici de exprimare, când nu găsim cuvintele potrivite în discurs, când nu reușim să convingem interlocutorul etc. Di Guțu a scris pe tablă diferite formule de vorbire cu o argumentare științifică într-adevăr convingătoare, aidoma

unei lecții predate în fața studenților. Momentul a fost potrivit, căci toți profesorii au avut ce învăța și deci s-au plasat în rolul de elevi-studenți.

Dna **Eugenia Bogatu**, conf., dr., USM, a expus o comunicare ardentă pentru realitatea existenței (ființării) noastre – „*Fenomenologia migrației*”. Tema a fost pe larg discutată, aducându-se diferite argumente pro și contra migraționiștilor (emigranților) pe teren filozofic, social, educațional, patriotic, moral, integrității omului, dramatismului lui și a copiilor lui; casei ca fenomen ontologic etc.

Dna **Victoria Rocaciuc**, conf., dr., AȘM, a completat programul conferinței tocmai prin subiectul artelor – „*Aspecte cotidiene în grafica moldovenească în primul deceniu postbelic*”.

Toate cele 27 de comunicări expuse verbal sau prin postere au demonstrat stringenta necesitate de a ridica rolul științelor socioumane în timpul nostru atât de depersonalizat și tehnicizat, readucând la locul cuvenit maxima cunoscută: „Omul – axa lumii”.

Comunicarea lui **Vasile Țapoc**, dr. hab., conf. univ. la USM, a captat

Proiect UE pentru UTM

FTMIA: cel mai costisitor proiect internațional câștigat prin concurs de UTM

Proiectul „Renovarea utilajului laboratoarelor de instruire pentru cursurile practice cu profil vitivinicol”, finanțat de UE în valoare de 1 mil. 600 mii euro, este cel mai costisitor proiect internațional câștigat prin concurs de UTM, beneficiar fiind Catedra de Enologie, FTMIA.

DI **Anatol Bălănuță**, șeful catedrei, prof. univ., dr., ne-a relatat că proiectul se referă doar la Catedra de Enologie, de aceea domnia sa a fost desemnat conducător de proiect, fiind antrenați și toți membrii catedrei, dar mai cu seamă profesorii: conferențieri, doctori în științe **Sorina Ursu, Vaselina Popov, Dan Zgardan și Larisa Nicola**.

Proiectul face parte dintr-o investiție solidă a UE de 75 de milioane de euro pentru dezvoltarea sec-

torului vitivinicol din RM și prevede instituirea în cadrul catedrei a unei secții de vinificație. Aceasta înseamnă că aici se vor produce vinuri, în cantități mici. Catedra va procura struguri de diverse soiuri și de la diferiți producători, iar studenții vor efectua toate operațiile pentru obținerea vinului: zdrobirea strugurilor, filtrarea mustului, stabilizarea, distilarea, refrigerarea etc.

În cazul dat, microvinificația presupune prelucrarea a 50 de tone de

struguri în sezon. O parte din producția vinicolă va fi consumată pe parcursul operațiilor cerute, iar restul se va comercializa pe piața internă. Toate operațiile vor respecta standardele de producere europene.

Cea mai mare parte din mijloacele financiare afectate este prevăzută pentru modernizarea utilajului laboratoarelor pentru: producerea în vinificație, instruirea practică și cercetarea științifică în domeniu. Pe baza acestor modernizări se vor ridica și cercetările științifice, care se vor derula în diferite colaborări cu universități și instituții din RM: Universitatea de Științe Agrare și Medicină Veterinară din Iași, Uni-

versitatea de Științe Agrare și Medicină Veterinară „N. Bălcescu” din București, Universitatea de Industrie Alimentară din Galați, Universitatea „Davis” din California, SUA, Universitatea „Bordeaux-2” din Franța etc. și țări străine: Universitatea Agrară de Stat, Institutul Național de Horticultură și Industria Alimentară al AȘM, Institutul de Chimie al AȘM etc.

La Catedra de Enologie a fost trecut recent și specialitatea „Biotehnologii industriale”. Modernizarea laboratoarelor va include dotări tehnice noi atât pentru această nouă specialitate, dar și pentru alte specialități ale facultății, ridicând

astfel nivelul de instruire și cercetare la FTMIA. Tot utilajul modern, procurat pentru catedră de peste hotare, va rămâne în responsabilitatea așa-numitei „Filiera a vinului”, înființată pe baza investiției UE de 75 de milioane de euro pentru dezvoltarea sectorului vitivinicol din RM.

Altfel zis, este un proiect de o vastitate didactico-științifică deosebit de serioasă, ce va ridica evident nivelul FTMIA pe multiple planuri.

Atelier oenologic

„A l'école de la dégustation”

Studenții de la Filiera Francofonă „Technologies Alimentaires” au participat la atelierul oenologic „A l'école de la dégustation”, organizat cu suportul Agenției Universitare Francofone (AUF) și Bibliotecii UTM. Această acțiune cultural-francofonă a constituit o urmare a inaugurării Centrului de Reușită Universitară – proiect inițiat de Agenția Universitară a Francofoniei prin Biroul său pentru Europa Centrală și Orientală (AUF-BECO) și Antena AUF la Chișinău.

La eveniment au participat dl **Roman Kwiatkowski**, directorul Antenei AUF la Chișinău, dna **Claudia Visan**, responsabilă de formare la Antena AUF Chișinău, susținătorii noștri permanenți, dl **Valentin Amariei**, prorector UTM, dl **Vladislav Reșitco**, decanul FTMIA, precum și studenți, profesori din cadrul filierelor francofone ale universităților membre AUF – ULM, USM, USMF, UTM.

Ne-a onorat cu prezența și fostul student al FTMIA – dl **Alexandru Ganenco**, specialist în oenologie, care a demonstrat un master-class de degustare, dânsul având la activ multiple diplome pentru activitatea de succes în domeniu: *Diplôme National de Master en Sciences et*

Technologies, mention agronomie-agroalimentaire spécialité Viticulture et Oenologie (Franța), Master universitario di primo livello in viticoltura ed enologia europea ed internazionale (Italia).

Manifestarea a fost organizată în două etape.

În prima parte studenții au explicat prin prezentări Power Point ce înseamnă degustarea în sensul larg al cuvântului: „o artă a aprecierii vinurilor prin analiza senzorială care implică reflecție, recunoaștere și apreciere, unde un rol primordial îl au văzul, mirosul și gustul”. Iar pentru crearea unei atmosfere adecvate,

studenții au amenajat sala cu accesorii pe potrivă – baloane, panouri decorative etc.

Cea de-a doua parte a evenimentului a constat în degustarea propriu-zisă, animată de către dl A. Ganenco. Pentru degustare au

fost selecționate vinuri de calitate: *Chardonnay, Cabernet*, Vin spumant „Mileștii Mici”, inclusiv vinuri din Georgia. Pentru ca fiecare din cei prezenți să poată simți adevărata savoare a vinurilor, studenții au organizat un fourchette cu: cașcaval, nuci și biscuiți sărați (crackeri) care merg foarte bine la vinurile propuse. Astfel, studenții au creat un adevărat atelier oenologic și o atmosferă plăcută.

Irina Caminschi, Ana Bereziuc, studente la Filiera Francofonă „Technologies Alimentaires”, FTMIA

Grupe de frunte

Toți sunt bursieri

Grupa academică IMC-101 (Inginerie și Managementul Calității) este una de frunte la Facultatea de Energetică, dacă e să luăm în calcul numărul de bursieri, căci bursa reflectă calitatea studiilor. Toți cei 16 studenți ai grupei sunt bursieri de stat. Cum se poate ajunge la asemenea rezultate bune, ne-au mărturisit-o înșiși studenții, pentru ca și alte grupe academice să le poată urma exemplul.

alături de **Antonina Ermurachi, Marina Mișin, Ion Pascaru, Antonina Ilievici** și subsemnata, am participat cu succes la Olimpiada de mecanica teoretică. **Olga Petric și Diana Ghidora** participă ani la rând la conferința științifică în limba franceză. **Antonina Ilievici** înregistrează succese și la concursurile de șah și dame, **Ion Pascaru** – la competițiile de fotbal între facultăți și participă

DI **Corneliu Gherțescu**, tutorele grupei, lector superior, Catedra de Electromecanică și metrologie, a menționat cu mândrie că totul depinde de responsabilitatea cu care își realizează rolul studentul, monitorul grupei (student și el), tutorele grupei (cadru didactic). O conlucrare permanentă între ei orientată spre frecvența la ore, respectată cu pedantism, căci de frecvență depinde tot lanțul reușitei, spre formarea unui interes comun de a susține studiile mereu la un nivel înalt, spre menținerea unei atmosfere de prietenie, bazată pe înțelegerea reciprocă. Tot aici se înscrie și implicarea părinților, care sunt invitați la diverse adunări, or factorul implicării lor în procesul educativ este un sprijin enorm.

DI **Arhip Potâng**, prodecanul FEn, conf., dr., a consemnat regularitatea cu care se realizează orele educative în grupă, ceea ce contribuie la bunul mers al multilateralei vieți studențești. Și iar vom lega toate acestea de devotamentul pedagogic al tutorului, dar și al monitorului grupei.

Nicoleta Maimescu, monitoare, și-a caracterizat succint grupa: - Suntem 15 studenți – 10 fete și 5 băieți, cu toții activi atât pe plan curricular – nu avem nici o restanță, cât și extracurricular – majoritatea participăm la activități sportive: volei, baschet, Cros. Colegul nostru **Grigore Cocieru** a avut o prezență frumoasă la Olimpiada de matematică. Dânsul,

într-un ansamblu de dans popular. Unele studente ale grupei noastre au participat și la concursul anual „Miss UTM”. Pe baza grupei noastre a fost creată o subgrupă de învățare a limbilor franceză și engleză. Toate aceste activități extracurriculare nu lezează în nici un fel bunul mers al studiilor, dimpotrivă – le stimulează.

Studentul **Ion Pascaru** adaugă că armonia spirituală ce domină la facultate și în grupă face ca fiecare student să se gândească nu doar la propriile succese, dar și la succesele colectivului din care face parte în cei 4 ani de studenție.

Studenta **Elena Căldare** a venit de la un liceu cu profil umanist și spune că la început i-a fost foarte greu. Dar frecvența sistematică la lecții a scos-o încet-încet la mal. I-a fost de mare ajutor și susținerea, apoi prietenia cu **Irina Răilean**, colegă de grupă, care a absolvit un liceu real.

Studentul **Vladimir Grigoriev** subliniază componenta umanistă în pregătirea inginerului. Inginerul trebuie să-și conștientizeze profesia și sub aspect filosofic. Căci el muncește pentru oameni, deci aici se implică nu numai sentimentul profesional, dar și cel civic, dânsul îndeplinindu-și datoria cu un nivel sporit de responsabilitate și calitate.

Această idee a fost susținută și de alți studenți ai grupei, ceea ce subliniază nivelul educativ foarte înalt în grupa IMC-101.

Concurs culinar

Mâncarea ca medicament

La inițiativa pedagogului social **Vasile Carastan**, pentru locatarii căminelor nr. 3 și nr. 4 ale UTM, deja al patrulea an consecutiv se organizează concursul culinar „Mâncarea ca medicament – să ne alimentăm sănătos și corect”, scopul fiind de a aduce la cunoștința studenților importanța alimentației raționale.

Participanții la concurs au pregătit cele mai sănătoase și gustoase bucate în viziunea lor. Juriul, în componența căruia au intrat dl **Ion Albu**, conf. univ., dr., Catedra EMI, FCGC, dl **Vasile Carastan**, pedagog social al căminelor nr. 3 și nr. 4, UTM, dna **Svetlana Tofan**, șef de

laborator la CMF-11, a analizat minuțios preparatele, delimitând cele mai gustoase și sănătoase bucate și premiind participanții.

Organismul omului se menține cu atât mai sănătos cu cât alimentația este mai echilibrată. O alimentație diversificată, corect compusă din punct de vedere caloric, respectându-se raportul optim dintre substanțele principale – glucide, pro-

teine, lipide, fibre vegetale, poate fi considerată o alimentație echilibrată. Acest tip sănătos de alimentație presupune moderație în toate privințele. Să nu uităm: suntem ceea ce mâncăm!

Veronica Ionel, studentă, a. II, FCGC, locatară a căminului nr. 3, UTM

Aniversări

Ion Coboșcean 75

S-a născut într-un an de cumpănă, când se urzeau planurile celui de-al doilea război mondial, având o copilărie mai puțin fericită. Împrejurările perioadei de război au făcut ca familia Coboșcean împreună cu alte rude să se refugieze în primăvara anului 1944 în România, de unde peste un an este silit de eliberatori să revină la baștină.

În 1946-1956 face cursul complet al școlii medii din Bulboacă, la timpul respectiv centru raional. După absolvirea școlii medii urmează studiile la Tehnicumul de Mecanizare a Agriculturii din or. Bender. În 1959, își începe activitatea de muncă, avansând de tractorist și șef al brigăzii de tractoare la mecanic-șef pentru exploatarea mașinilor agricole în gospodăria colectivă din Bulboacă. În 1961-1964 este înrolat în armată, unde a condus un remorcher blindat.

Odată cu fondarea în toamna anului 1964 a Institutului Politehnic din Chișinău, devine student la specialitatea „Mașini și Aparate în Industria Alimentară”, Facultatea de Mecanică, iar după absolvirea studiilor este repartizat în funcție de asistent la catedra de profil.

În 1976 este promovată în funcția de șef al secției studii, îmbinând munca administrativă cu activitatea pedagogică la Catedra MAIA (astăzi UTI). Din 1981 activează în cadrul Catedrei Securitatea activității vitale (la momentul angajării – Catedra Protecția muncii și legislația de muncă). În 1986 susține teza de doctor în științe tehnice la Institutul Tehnologic din Industria Alimentară din Kiev. În 1988-1995, pe lângă activitatea didactică, deține și funcția de președinte al Comitetului sindical colaboratori.

Are la activ 84 de publicații, in-

clusiv 26 de lucrări metodico-didactice și 2 manuale. Este deținător al a cinci brevete de invenție.

Se implică activ în viața catedrei, împărtășindu-și experiența de viață și pedagogică colegilor mai tineri. Participă activ și în orientarea profesională a liceenilor. Pe lângă instruirea viitorilor ingineri în domeniul securității și sănătății în muncă, participă la formarea specialiștilor în domeniul securității la incendiu și protecției civile atât la ciclul liceal, cât și la masterat.

Aproape de un deceniu coordonează activitatea fanfarei universitare.

Colectivul didactic, colaboratorii și studenții specialității „Inginerie antiincendii și protecție civilă” îl felicită călduros cu ocazia frumosului jubileu, dorindu-i multă sănătate, prosperitate, activitate rodnică în continuare!

Cu respect, E. Olaru, șef Catedră SAV

23-24 octombrie 2014, Chișinău

Simpozionul științific al inginerilor români de pretutindeni – SINGRO 2014, a XI-a ediție

Asociația Generală a Inginerilor din România (AGIR) și Asociația Inginerilor din RM organizează în perioada 23-24 octombrie 2014 a XI-a ediție a Simpozionului Științific al Inginerilor Români de Pretutindeni – SINGRO-2014. Evenimentul se va desfășura la Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 168, UTM, având ca temă „Ingineria – prezent și viitor”.

Tematica simpozionului va cuprinde următoarele domenii:

- Energetica și sisteme de conversie a energiei;
- Ingineria mecanică, design industrial și transporturi;
- Ingineria construcțiilor civile și industriale. Arhitectura urbanistică și design interior;
- Radiocomunicații și telecomunicații;
- Automatica, tehnologii informaționale și microelectronică;
- Ingineria industriei ușoare și design vestimentar;
- Ingineria alimentară.

Termene
• 15 iulie a.c. – data până la care se primesc talonul, lucrarea de maximum 5 pag.A4, biografiile (profesionale) succinte ale autorilor (5-6 rânduri de text);

• Acceptul lucrărilor, analizate de comisie, va fi comunicat până pe 30 iulie 2014;

• Materialele din http://www.edituraagir.ro/norme_minimale_de_prezentare_a_manuscrisului.php vor fi transmise (printate și pe suport electronic) pe adresa secretariatului;

• Lucrările prezentate în cadrul simpozionului vor fi publicate în Buletinul AGIR, cota CNCIS categ. B+.

Alte materiale necesare (pentru publicare în Buletinul AGIR):

- fotografiile autorilor (originale sau scanate cu rezoluție 300 dpi);
- scurte rezumate ale lucrărilor, în română și engleză (maximum jumătate de pagină A4, fiecare);
- titlul în l. engleză;
- cuvinte-cheie în română și engleză.

• Taxa de participare – 150 de euro și include cazarea, masa și o excursie. Cheltuielile de transport revin participanților. Referatele simpozionului vor fi publicate conform normelor de prezentare a manuscriselor pentru Buletinul AGIR.

Informații suplimentare pe site-ul www.agir.ro

Telefoane de contact:

- (+40 21) 316 89 93, 316 89 94, fax: (+40 21) 312 55 31 (București);
- tel./fax (+373 22) 44 13 00, (+373 69) 07 52 68 (Chișinău).
- e-Mail: almar@mail.utm.md, maxim_vaculenco@yahoo.com

Vladimir Caraganciu

Profesorul **Vladimir Haralampie Caraganciu** activează la UTM de la înființarea în toamna anului 1964 a IPC. Pedagog de excelență, Eminent al învățământului public, de curând ne-a bucurat cu încă o înaltă apreciere, de data aceasta în domeniul literaturii – a devenit membru al Uniunii Scriitorilor din RM, fiind astfel unicul din cadrul colectivului UTM. În mediul literar este cunoscut sub pseudonimul **Vlad-Demir Caraganciu**.

S-a născut pe 3 iunie 1934 în s. Cișmichioi, r. Vulcănești. În 1957 a absolvit Facultatea de Fizică și Matematică a Institutului Pedagogic de Stat din Tiraspol. În 1957-1964 a activat în funcțiile de șef de studii și director la școala medie din s. Cișmichioi.

În 1964 vine la Institutul Politehnic din Chișinău, fiind angajat prin concurs în postul de asistent la Catedra de mecanică teoretică, iar în 1965 – promovat în postul de lector superior. În 1966-1969 face aspirantura la Universitatea „Prietenia Popoarelor P. Lumumba” din Moscova.

În 1970 a susținut teza de candidat „Construcția teoriei analitice a mișcării planetelor mici din familia „Ghestia”, sub conducerea renumitului prof. E. Grebenicov.

În octombrie 1976 a fost ales șef al Catedrei de Mecanică Teoretică, iar după expirarea termenului de cinci ani a activat în continuare la această catedră pe post de conferențiar. În 1994 a susținut concursul la postul de profesor universitar.

În 1977-1980 s-a implicat activ în organizarea olimpiadelor republicane de fizică ale elevilor. A efectuat cercetări științifice în domeniul mecanicii generale.

Este autor și coautor al peste 30 de lucrări științifice și didactice, între care „Primenenie metoda N. N. Bogolyubova v reshenii ogranichennoj zadachi trex tel”, „Teoriya kolebanii”, „Mecanica teoretică – manual”, „Mecanica teoretică – curs sumar cu probleme de evaluare”, „Mecanica teoretică – compendiu și probleme” etc.

În ultimii ani s-a evidențiat și prin editarea unor cărți în limbile română și găgăuză, între care „Pelin

amar în Bugeac”, „Can sicaklii”, „Candan fikirlar” ș.a.

Recomandările scriitorilor **Gh. Marin, N. Bilețchi și V. Cîrîmpei** pentru primirea de curând a prof. **V. Caraganciu** în rândurile Uniunii Scriitorilor au fost susținute în unanimitate de către membrii acesteia.

Ziarul „Vesti Gagauzii” din 27.01.2012 în articolul „O nouă stea literară pe bolta cerească a Găgăuziei” scria despre apariția romanului „Pelin amar în Bugeac”: „Cartea este scrisă într-o frumoasă limbă literară găgăuză și merită să fie găsită și citită în orice familie și școală”.

Despre versurile originale și cele traduse în alte două cărți se menționează: „Ele sunt în unison cu creațiile clasice ale literaturii române și ruse. Poeziile lirice ale lui V. Caraganciu sunt cuprinse de înțelepciune și dragoste față de tot frumosul ce ne înconjoară”.

El însuși se consideră un scriitor bilingv. Scrie poezii și proză (nuvele) în limba găgăuză și le traduce în limba română. A tradus în limba găgăuză 18 poezii ale marelui M. Eminescu, 8 poezii de V. Alecsandri, 9 poezii de O. Goga, 8 poezii de Gr. Vieru și 4 poezii de D. Matcovschi.

La Salonul Internațional de Carte din 2011 a obținut un premiu special pentru traduceri, iar în 2013 – premiul „Etnos” pentru cartea în limba română „Pelin amar în Bugeac” (nuvelă) și pentru cartea

80

în limba găgăuză „Cugete sufletești” (opere alese).

Mai jos inserăm două poezii semnate cu pseudonimul literar **Vlad-Demir Caraganciu**.

RĂTĂCIT ÎN AMINTIRI

Rătăcit în amintiri
Fără somn îmi trece noaptea,
Doar cu dulci închipuiri
Îmi alin singurătatea.

Doruri multe, cer senin
Însoțiră-mi tinerețea,
Crud blestem – amar pelin
Îmi scurtează acum viața.

Ca-n amurg mă simt mereu,
Chiar și în amiaza mare,
Și să-ndur îmi vine greu
Zile-n șir cu desperare.

Ce suflet trist mi-a sortit
A mea zodie din ceruri,
De prea mult am suferit
Viețuind în rele vremuri!

Rătăcit în amintiri
Fără somn îmi trece noaptea,
Doar cu dulci închipuiri
Îmi alin singurătatea.

SUFLETU-MI MEREU TÂNJEȘTE

Sufletu-mi mereu tânjește,
Ceva nu îmi e pe plac:
Poate ce deja se duce,
Poate ce m-așteaptă-n prag.

Drumuri lungi trecui în viață
Tot în grabă înadins.
Un drum scurt îmi stă în față
Înspre lad sau Paradis.

Mai am multe a vă spune
Vouă, cititorii mei,
Am dorința de-a compune
Versuri multe pentru voi.

Cărțile-mi ca pomenire
În Bugeac îmi pot servi,
Versurile-mi la-adormire
Al meu testament vor fi!

Workshop regional

„Managementul Tehnologilor Medicale”

Pe 10-11 aprilie 2014, UTM a găzduit cel de-al II-lea **Workshop Regional** cu participare internațională „Managementul Tehnologilor Medicale”, organizat de Universitatea

Tehnică a Moldovei și Asociația de Inginerie Biomedicală din Moldova, cu suportul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare. Scopul – familiarizarea specialiștilor din RM cu esența managementului tehnologiilor medicale, politicile în domeniu, practicile acumulate la nivel european și autohton.

La workshop au participat specialiști din domeniul managementului tehnologiilor medicale din Elveția (2 rapoarte), România (3 rapoarte), Ucraina (1 raport), Israel (2 rapoarte), Grecia (2 rapoarte) și RM (42 rapoarte). În total – cca 130 de participanți (inclusiv 11 din străinătate), precum și cca 40 de studenți ai UTM. Republica Moldova a fost reprezentată de specialiști de la AȘM, UTM, întreprinderile medico-sanitare publice și private, precum și specialiști delegați printr-un ordin al Ministerului Sănătății al RM, cărora li s-au acordat câte 20 de credite de educație medica-

lă continuă, confirmate prin certificatele de participare.

Lucrările workshop-ului s-au desfășurat în cadrul a cinci secții:

Managementul tehnologiilor medicale: în cadrul căreia au fost discutate politici de dezvoltare a Managementului Dispozitivelor Medicale în Elveția, România, Israel, Republica Moldova, precum și evaluarea economică a serviciului de întreținere a dispozitivelor medicale.

Implementarea managementului tehnologiilor medicale în RM, în cadrul căreia au fost discutate realizări și perspective ale implementării MTM în republică, legislația Republicii Moldova în domeniul dispozitivelor medicale, regulamente și proceduri de mentenanță a dispozitivelor medicale, managementul tehnologiilor medicale în întreprinderi medico-sanitare publice și private.

Educația în ingineria biome-

dicală, în cadrul căreia s-a discutat despre educația în Ingineria Biomedicală în România, Republica Moldova, necesitățile și posibilitățile formării continue în domeniu.

Tehnologii informaționale în medicină, în cadrul căreia s-a discutat despre implementarea tehnologiilor informaționale în sistemul sănătății, rolul bioinginerului în implementarea și menținerea sistemelor informaționale în spitale precum și despre implementarea unor sisteme informaționale concrete în unitățile medicale.

Tendințe și inovații în Ingineria Biomedicală, în cadrul căreia au fost discutate practicile implementării nanotehnologiilor în medicină, rezultatele elaborărilor de noi dispozitive medicale în cadrul Institutului de Inginerie Electronică și Nanotehnologii „D. Ghițu”, UTM, precum și noi tehnologii în diagnostic și tratamentul non-medicamentos.

Tiraj: 2200
Comanda: 40758

EDITOR – Universitatea Tehnică a Moldovei

ECHIPA REDACȚIEI:

Marina Romanciuc (redactor-șef) – 079755352,

Leonid Busuioc (corespondent) – 32-55-01, 079598165

Dorian Saranciuc (fotograf) – 079412277,

Oleg Tataru (design) – 079405973.

Tiparul: Întreprinderea de Stat „Combinatul Poligrafic din Chișinău” înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998.

E-mail: romanciuc.marina@gmail.com